

มะหาด

ทางเลือกในน้ำของผิวขาวอย่างธรรมชาติ

ปัจจุบันกระแสความนิยมผิวขาวยังเป็นที่สนใจในหมู่คนไทย ถึงแม้จะมีข่าวเกี่ยวกับความปลอดภัยของสารเร่งสีผิวให้อ่อนจาง เช่น การใช้กลูตาไธโอนฉีดเข้าสู่ร่างกาย แล้วเกิดผลข้างเคียงโดยไปยับยั้งเอนไซม์ไทโรซิเนส (Tyrosinase) ส่งผลให้ร่างกายมีปริมาณเม็ดสีลดลง จึงทำให้ดูเหมือนว่ามีผิวขาวยิ่งขึ้น แต่มีผลข้างเคียงที่เป็นอันตรายอีกหลายประการ เช่น ผิวหนังแดง ความดันโลหิตต่ำ หอบหืดเฉียบพลัน อาจเกิดอาการแพ้ซึ่งเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ จนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แพทย์สภา และสถาบันโรคผิวหนังต้องออกประกาศเตือนและกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุมการใช้สารดังกล่าว โดยนักวิจัยมีความพยายามศึกษาสมุนไพรที่ทำให้ผิวขาวใสขึ้นมาทดแทนเพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดขึ้นจากการใช้สารเคมีอย่างเช่นสมุนไพรที่มีชื่อว่ามะหาด

มะหาดมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Artocarpus lakoocha* Roxb. เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ ลำต้นตั้งตรงความสูง 15 – 20 เมตร การศึกษาในหลอดทดลองพบว่า ทั้งสารสกัดหยาบจากแก่นมะหาดที่เรียกว่า “ปวกหาด” และสารสำคัญในสารสกัดแก่นมะหาด คือ ออกซีเรสเวอราทรอล (oxyresveratrol) มีฤทธิ์ที่ตีมากในการยับยั้งเอนไซม์ Tyrosinase ซึ่งเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาการสร้างเม็ดสีเมลานินซึ่งเป็นตัวการสร้างสีผิวในมนุษย์และสัตว์ มีงานวิจัยในสัตว์ทดลองพบว่า ปวกหาดและออกซีเรสเวอราทรอล ทำให้หนูตะเภาที่มีสีผิวอ่อนจางลงได้ ภายหลังการถูกกระตุ้นด้วยรังสีอัลตราไวโอเล็ต (UV-B) จึงได้เริ่มขยายผลการทดลองในอาสาสมัครพบว่าประสิทธิภาพและความปลอดภัยของปวกหาดและ ออกซีเรสเวอราทรอล แตกต่างกัน สาเหตุเพราะในปวกหาดที่ใช้มีความเข้มข้นของออกซีเรสเวอราทรอล อยู่มากกว่า 90 % โดยเมื่อนำมาเตรียมอยู่ในรูปโลชั่นก็ได้ผลไม่ต่างจากเตรียมในรูปสารละลาย

สำหรับการพัฒนามะหาดเป็นผลิตภัณฑ์ก็มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น พบว่าปริมาณ ออกซีเรสเวอราทรอล จะลดลงเมื่อมีการเก็บไว้นานกว่า 6 เดือน ถึงแม้จะมีการผสมสารจำพวกพวกแอนติออกซิแดนท์ (antioxndant) มาช่วยในการเพิ่มความคงตัวก็ตาม อีกข้อจำกัดหนึ่งคือการควบคุมคุณภาพของสารสกัดปวกหาดให้มีปริมาณ ออกซีเรสเวอราทรอล มากเพียงพอที่จะออกฤทธิ์ให้ผิวขาวขึ้นได้ โดยให้มีมากกว่า 80 % ในทุกล็อตของการผลิตในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้การผลิตสารจากแก่นมะหาดตามธรรมชาติให้ได้ปริมาณสูงทำได้ยาก เพราะมะหาดเป็นไม้ยืนต้นต้องใช้เวลาหลายปีจึงจะโต ควรมีแผนการเพาะปลูกอย่างดีสำหรับเกษตรกร

สำหรับการใช้มะหาดช่วยให้ผิวขาวนั้น ผิวจะขาวขึ้นอย่างช้าๆ ค่อยเป็นค่อยไปเช่นเดียวกับสารจากธรรมชาติตัวอื่นที่ดีที่สุดก็จะช่วยฟื้นฟูสภาพผิวให้กลับมาใกล้เคียงกับสภาพดั้งเดิมตามกรรมพันธุ์ของตน วิธีใช้ก็เป็นการทาผิวไม่ใช่เป็นการฉีดโดยตรง ความเสี่ยงในการแพ้จึงเกิดได้น้อยกว่าอีกด้วย

ณัฐพร พลแสน
สถาบันวิจัยสมุนไพร...รายงาน